

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002697

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-07-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 12.08.2024 № 244

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Манукян Амазасп Аракелович

2. Amazasp A. Manukyan

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-0030-3834

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 22-07-2024

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛЕНДСТАР ЕЙДЖЕНТ УКРЕЙН»

Код за ЄДРПОУ: 39691426

Місцезнаходження: вул. Отакара Яроша, 18, Харків, Харківський р-н., 61045, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2024-09 ID 6047

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.21.01

Тема дисертації:

1. Відповідальність за порушення норм податкового законодавства.
2. Liability for Violations of Tax Legislation Provisions.

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена дослідженню питань юридичної відповідальності за порушення норм податкового законодавства. Визначено інституційну оформленість юридичної відповідальності за порушення норм податкового законодавства. Наголошується, що це складне, багатоаспектне за змістом явище є інститутом податкового законодавства. Саме комплексність, що притаманна юридичній відповідальності за порушення податкового законодавства, дозволяє виділити останню в окремий інститут податкового права. Встановлено два основні механізми забезпечення дотримання вимог законодавства – заохочення та примус. Однією із механік реалізації примусу є притягнення порушника законодавчих норм до юридичної відповідальності. Безперечно, щоб стримуючий ефект примусу був максимальним, притягнення до відповідальності порушника податкового законодавства має бути невідворотним. Невідворотність

відповідальності є дієвим спонукальним засобом дотримання вимог законодавства, зокрема, у державах, які як правові перебувають на етапі свого активного становлення та утвердження принципу верховенства права. У податково-правовому регулюванні малоїмовірним є забезпечення неухильного дотримання законодавчих приписів без конкретного санкційного механізму. У зв'язку із цим при конструюванні податково-правових норм, що визначають правила притягнення порушників податкового законодавства до юридичної відповідальності, вкрай потрібно не допускати прогалин, які б робили можливим уникнення платником податків відповідальності за ті чи інші правопорушення. Наголошено, що ефективність дії правової норми, особливо в контексті публічно-правових відносин, пов'язана з: а) фактом нормативного закріплення відповідальності за порушення правила поведінки, або, іншими словами, наявності санкції як елементу норми права, що розглядається нами в цьому розділі; б) можливістю та невідворотністю настання юридичної відповідальності, чому відповідає процедурний та/або процесуальний аспект юридичної відповідальності. Відсутність санкції за невиконання певного обов'язку у сфері публічних відносин, до яких належать і податково-правові відносини, створює ситуацію, за якої норма є неефективною з точки зору її правозастосування, такою, що може бути не виконаною, а сам механізм правового регулювання відповідних суспільних відносин скоріше рекомендаційним ніж загальнообов'язковим. Констатовано, що в науці податкового права поняття «податкова відповідальність» як специфічного різновиду юридичної відповідальності не існує. Натомість вживається доволі комплексна та об'ємна терміносполука «відповідальність за вчинення податкових правопорушень та порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи». Із змісту зазначеного поняття випливає, що контролюючі органи наділені повноваженнями притягати порушників до відповідальності за: а) вчинення власне податкових правопорушень; б) вчинення порушень іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Сформульовано дефініцію поняття «відповідальність за порушення норм податкового законодавства», під яким потрібно розуміти визначену чинним законодавством міру негативних наслідків особистого, організаційного та/або майнового характеру, яку особа порушника може зазнати за результатом притягнення до фінансової, адміністративної або кримінальної відповідальності у зв'язку із порушенням такою особою приписів податкового законодавства. В силу варіативності різновидів юридичної відповідальності кожен із різновидів відповідальності за податкові правопорушення може характеризуватися власним набором особливих ознак, що обумовлюється галузевою специфікою. При цьому наведене вище визначення ґрунтується на найбільш іманентних ознаках досліджуваного поняття. Описано систему іманентних ознак притягнення платника податків до юридичної відповідальності за порушення податкового законодавства. За результатами дослідження було виокремлено такі ознаки: а) процесуальна/процедурна обрамленість притягнення особи до юридичної відповідальності за податкові правопорушення: мова йде про те, що особу не може бути притягнуто до юридичної відповідальності у позаюрисдикційному порядку. При цьому притягатися до відповідальності платник податків може як в порядку адміністративних процедур, так і в рамках судових процедур; б) поліваріативність різновидів відповідальності за порушення податкового законодавства: за порушення податкового законодавства особу може бути притягнуто до таких різновидів юридичної відповідальності, як фінансова, адміністративна, кримінальна відповідальність; в) невиключність відповідальності: якщо особу за порушення податкового законодавства притягнуто до фінансової відповідальності, то це не означає, що таку особу не може бути притягнуто до інших різновидів юридичної відповідальності (адміністративної та кримінальної відповідальності).

2. The thesis is devoted to the study of legal liability for violations of tax legislation. The state of institutional framework formation of legal liability for violations of tax legislation has been defined. It is emphasized that the phenomenon under research constitutes a complex tax law institution. Such an approach is justified by the comprehensive nature of legal liability for breaches of tax legislation, which allows for the identification of the respective legal phenomenon as a distinct institution within tax law. Two main mechanisms for ensuring compliance with legislation have been outlined – these are incentives and coercion. One of the mechanisms for implementing coercion is the process of bringing violators of the relevant legislation to legal liability. Accordingly,

in order to maximize the deterrent effect of coercion, liability for breach of tax legislation shall be inevitable. The inevitability of liability is the cornerstone of compliance with the requirements of applicable legislation, especially in states where the rule of law and the constitutional state are in the active stage of formation. In tax and legal regulation, it is improbable to ensure unwavering compliance with legislative provisions without a specific sanctioning mechanism. Therefore, when constructing tax and legal norms that define the rules for bringing violators of tax legislation to liability, gaps that create possibility for taxpayers to avoid liability for certain violations shall not be allowed. It is emphasized that the effectiveness of a legal norm, especially in the context of public legal relations, is associated with: a) the normative establishment of liability for violating the rule of conduct, or in other words – the presence of a sanction as an element of the legal norm; b) the possibility and inevitability of legal liability – which corresponds to the procedural aspect of legal liability. The absence of sanctions for non-performance of a certain obligation in the sphere of public relations, including tax and legal relations, creates a situation where the norm is ineffective in terms of its application, potentially going unfulfilled, and the mechanism of legal regulation of relevant social relations is more advisory than mandatory. It is noted that the concept of «tax liability» as a specific type of legal liability does not exist. Instead, there is a rather complex and comprehensive term «liability» for committing tax offenses and violations of other legislation, compliance with which is overseen by the regulatory authorities. From the above formulation, it can be inferred that regulatory authorities are empowered to bring violators to liability for: a) committing tax offenses proper; b) committing violations of other legislation, compliance with which is overseen by the regulatory authorities. The definition of the concept of «liability for violations of tax legislation» is formulated as follows: it refers to the extent of negative consequences of a personal, organizational, and/or property nature that a violator may experience as a result of being subjected to financial, administrative, or criminal liability due to the violation of tax legislation provisions. Due to the variability of types of legal liability, each type of liability for tax offenses may be characterized by its own set of specific features, determined by the sector-specific nature. The above definition is based on the most inherent characteristics of the concept under study. The system of inherent characteristics for bringing taxpayers to liability for violations of tax legislation is described as follows: a) court procedural/general procedural framing of bringing an individual to legal liability for tax offenses: it implies that an individual or entity cannot be brought legally liable outside of legal procedures. In this regard, taxpayers may be held liable through administrative procedures and/or within the framework of judicial procedures; b) variability of types of liability for violations of tax legislation: individuals and entities may be subjected to various types of legal liability such as financial, administrative, and criminal liability for violations of tax legislation; c) non-exclusivity of liability: if an individual or entity is brought to financial liability for violating tax legislation, it does not preclude them from being subjected to other types of legal liability (administrative and criminal liability); d) increased measure of liability for repeated violations of tax legislation: this rule is relevant both in terms of financial liability and administrative and criminal liability; e) presumption of guilt: regardless of the type of legal liability, a violation of tax legislation serves as a basis for bringing an individual or entity to liability only if there is evidence of guilt in the action/inaction of such individual or entity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Манукян А.А. Відповідальність за порушення норм податкового законодавства: поняття й ознаки. Право і суспільство//Б. 2023. № 5. С. 376–384.
- 2. Манукян А.А. Принципи податкового законодавства та їх вплив на притягнення до відповідальності платника податків. Юридичний науковий електронний журнал//Б. 2023. № 6. С. 768–770.
- 3. Манукян А.А. Процедурні аспекти притягнення до відповідальності за порушення норм податкового законодавства. Держава та регіони. Серія: Право//Б.. 2023. № 4 (82). С. 332–340.
- 4. Манукян А.А. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення. Актуальні проблеми реформування системи законодавства України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 28–29 січ. 2022 р.). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2022. С. 67–72.
- 5. Манукян А.А. Підходи до класифікації податкових правопорушень. Пріоритетні напрями розвитку правової системи України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 28–29 січ. 2022 р.). Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2022. С. 53–56.
- 6. Манукян А.А. Суб'єкт податкового правопорушення. Верховенство права у процесі державотворення та захисту прав людини в Україні: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, Україна, 11–12 лют. 2022 р.). Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2022. С. 50–53.
- 7. Манукян А.А. Адміністративна відповідальність за податкові правопорушення. Юридичні науки: проблеми та перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24–25 лют. 2023 р.). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 401–405. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-114>.
- 8. Манукян А.А. Податкове правопорушення: поняття та ознаки. Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 22–23 груд. 2023 р.). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 455–459. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-123>.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000965

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смичок Євген Михайлович

2. Yevhen M. Smychok

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7040-6223

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Касьяненко Любов Михайлівна
2. Liubov M. Kasianenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1742-7580

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лютиков Павло Сергійович
2. Pavlo S. Liutikov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6173-0128

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 2/4, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котенко Артем Михайлович
2. Artem M. Kotenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0790-2512

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульга Тетяна Михайлівна

2. Tetyana M. Shulga

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8223-5812

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кобильнік Дмитро Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кобильнік Дмитро Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна